

Postzegelgereedschap 3 – De loep

Met de uitdrukking “een tuintje zo groot als een postzegel” wordt aangegeven, dat het een klein tuintje betreft. De meeste postzegels zijn namelijk erg klein. Wil je de details op de postzegel zien, dan is een loep nodig, ook wel vergrootglas genoemd. Voor munten geldt overigens hetzelfde.

Waar moet op gelet worden bij de aanschaf van een loep?

Het belangrijkste is natuurlijk de vergrotingswaarde van de loeplens. Er zijn drie groepen:

Loepen met een vergrootlens 2-3x

Deze zijn geschikt voor het bekijken van een gehele zegel of munt. Details kunnen grofweg bekeken worden. Zie de lenzen in deze groep als een leesbril.

Loepen met een vergrootlens 5-7x

Details als plaatfouten en tekst kunnen hiermee beter bekeken worden. De lens wordt wel kleiner, dus het overzicht wordt minder.

Loepen met een vergrootlens 10-20x

Ook nog kleinere details en afwijkingen worden met deze lens zichtbaar.

Daarnaast zijn er nog microscopen, die de allerkleinste details laten zien.

Stelloepen

Bij een steelloep zit de lens op een steel.

De steel kan sierlijk dun of robuust zijn en van kunststof, aluminium, rozenhout of verchroomd zijn.

De glazen of acryl lens kan in een dunne of wat dikkere houder zitten of zelfs randloos zijn. Vergrotingen variëren tussen 2 en 10x. De lensdiameter varieert

tussen 35 en 90 mm.

Sommige loepen hebben een tweede, kleinere lens in de lens met een hogere vergrotingswaarde. Zeg maar twee lenzen in één.

Omdat bij het bekijken van een postzegel of munt licht erg belangrijk is, hebben sommige loepen een ingebouwde verlichting. In de moderne loepen zijn dat meestal een of twee LED-lampjes gevoed door cel- of staafbatterijen.

Van stof en vet op de lens wordt het zicht niet beter. Maak de lens dan ook regelmatig schoon met een brillendoekje en bewaar de loep in een hoes.

Prijzen van steelloepen variëren van ongeveer 5 tot 35 euro.

Inslagloepen

Inslagloepen zijn kleine loepen, die ingeklapt worden in een etui of houder.

De meestal glazen lens zit in een houder, die weggeklapt wordt. Vergrotingen variëren van 3 tot 30x.

De diameter van de lens varieert tussen 17 en 40 mm.

Precisieloepen, ook wel juweliersloepen genoemd, hebben een drielenzenstelsel om lensfouten te voorkomen.

Bij sommige inslagloepen kunnen twee of drie verschillende lenzen worden voorgedraaid. Sommige inslagloepen hebben LED verlichting en er is er een, die ook nog een UV lamp heeft.

Ze zijn klein en makkelijk mee te nemen. Na gebruik kunnen ze veilig weggeklapt worden in hun etui of houder.

De prijzen lopen uiteen van ongeveer 10 tot 45 euro.

Zakloepen

Bij de zakloep wordt de lenshouder recht in of uit de houder geschoven. De houder dient dan als handgreep. Meestal bevat de houder een of meerdere LED lampjes, soms aangevuld met een UV lampje, op knoopcellen of oplaadbaar via een USB kabel.

Vergrotingen van 2.5 tot 45x met rechthoekige lenzen

van acrylglas.

Prijzen tussen ongeveer 9 en 30 euro.

Dradentellers

Dradentellers komen uit de stoffenindustrie en zijn erg compact, omdat de drie delen van de dradenteller opvouwbaar zijn. Ze zijn dan ook makkelijk mee te nemen. In de grafische wereld worden ze lijnenteller genoemd.

Vergrotingen tussen 2.5 en 12x.

Sommige dradentellers hebben een LED lampje op knoopcellen.

De behuizing is van kunststof of messing.

Prijzen tussen ongeveer 9 en 49 euro.

Multifunctionele loepen

Bij deze loepen zijn meerdere functies verenigd. Zo hebben ze meerdere vergrotingsmaten, soms aangevuld met een minimicroscop, van 2.5 tot 55x. De lens voor de kleine vergroting is rechthoekig, de lenzen voor de grotere vergroting en die van de minimicroscop zijn rond.

De loepen hebben een of meerdere LED lampjes en een UV lampje op batterijen of knoopcellen.

Prijzen variëren tussen ongeveer 10 en 12 euro.

Standloepen

Standloepen worden ook wel staande loep of opzetloep genoemd. Ze worden op het object geplaatst. De vergroting varieert van 5 tot 10x.

De behuizing is van metaal en dan uitgevoerd met LED lampjes of doorzichtig.

De prijs varieert tussen ongeveer 8 en 27 euro.

Leeslinialen

Een leesliniaal bestaat uit een glasheldere acryl liniaal met in het midden over de gehele lengte een 2.5x lens van 24x210 mm. Over 150 mm is op de liniaal een maatverdeling afleesbaar. Aan het uiteinde zit een

tweede lens, die 5x vergroot.

Prijzen rond 8 euro.

Tafelloepen

In deze groep vallen de tafelloepen, die ofwel op een standaard zitten of met een klem vast te zetten zijn. Deze loepen hebben allemaal LED verlichting op batterijen of via USB. Vergroting 1.75 tot 6x. Bij de duurder tafelloepen zorgen de LED's voor "daglicht" en deze zijn wat beweeglijker. Prijzen tussen ongeveer 21 en 70 euro.

Loepbrillen

Bij de loepbrillen zijn een of twee loepen op een brilmontuur gemonteerd. Deze brillen zijn voorzien van LED verlichting. Vergrotingen 1.5 tot 25x. Prijzen tussen ongeveer 16 en 20 euro, maar ook voor rond de 115 euro is een loepbril te vinden.

Oogloep

De oogloep is een juweliers- of horlogemakersloep, die vlak voor het oog gehouden wordt tussen wenkbrauw en jukbeen, waardoor de handen vrij blijven. Met een 10x vergroting van een acryllens met een diameter van 21 mm en een LED lampje op knoopcellen is een postzegel of munt uitstekend te bekijken. De prijs is rond de 10 euro.

Microscopen

Voor de professionele verzamelaar zijn er de microscopen. Er zijn zoommicroscopen met een vergroting van 20 tot 100x in een prijsklasse tussen ongeveer 20 en 30 euro.

Digitaal

Moderne varianten zijn de digitale microscoop en de macrolens. Bij de microscoop zijn vergrotingen mogelijk tot wel 500x. De afbeelding wordt getoond op een eigen beeldscherm en is van daar naar een PC te sturen of wordt direct naar het beeldscherm van een PC gestuurd. Op de PC kan de afbeelding met meegeleverde software worden opgenomen, opgeslagen en bewerkt.

Een macrolens maakt met behulp van de camera van een smartphone of een tablet een digitale microscoop. De vergroting hierbij is tot 60x. Beelden kunnen op de smartphone of tablet worden opgeslagen. Prijzen variëren tussen rond 23 euro voor de macrolens tot tussen ongeveer 105 tot 200 euro voor de microscoop.

Stampie
Ton van der Wurff